

Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Соціологія</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна, вечірня)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЕКТС/120 годин лекції – 18 год., семінарські заняття – 36 год., СРС - 66 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР, Залік</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.філос.н., доц. Коломієць Тетяна Володимирівна Практичні: к.філос.н., доц. Коломієць Тетяна Володимирівна 096-327-05-56 tana_kol@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=7838</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна спрямована на формування навичок академічного письма та дослідницької роботи відповідно до принципів академічної доброчесності. Студенти ознайомляться з основними стилями та жанрами наукового письма, принципами роботи з джерелами та етапами створення наукового тексту. Особливу увагу приділено організаційним аспектам академічної діяльності, підготовці наукових статей, тез і проектних пропозицій. Курс також охоплює правила оформлення наукових робіт та особливості написання наукових проектів.

Процес модернізації вищої школи багато в чому визначається станом академічної культури. «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» є важливим аспектом формування академічної культури майбутніх науковців.

Комунікація з викладачем можлива і заохочуватиметься в межах навчальних занять, а також в межах консультацій з викладачем, місце та час якої повідомляється студентам додатково.

Метою навчальної дисципліни є посилення у студентів здатностей:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01);

- Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості (ЗК14);
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (ФК6);
- Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців (ФК7);

Завданням дисципліни є посилення таких результатів навчання:

- Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (РН08);
- Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців (РН11);
- Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога (РН12);

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти зможуть продемонструвати:

ЗНАННЯ:

- основні поняття навчального курсу;
- система методів наукових досліджень;
- основ академічної доброчесності;
- вимоги до написання наукових робіт в вищому навчальному закладі, правила оформлення посилань на джерела та бібліографічних списків.

УМІННЯ:

- реалізовувати принципи забезпечення академічної доброчесності в наукових дослідженнях;
- організовувати власну академічну діяльність з написання наукових текстів;
- знаходити наукові джерела, проводити їх аналіз та правильно посилатися на них в науковій роботі;
- вести проектну діяльність;
- викладати та оформлювати результати дослідження;
- публічно захищати результати академічної діяльності;

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Програма навчальної дисципліни «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» відповідає навчальному плану підготовки докторів філософії з соціології, надає можливість отримати чітке уявлення про принципи академічного письма, вимоги та методологію академічного написання текстів, знайомить з основами проектної діяльності. Курс є важливою складовою частиною вивчення фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Тема 1. Академічна доброчесність: поняття, виміри.	13	2	4	0	7
Тема 2. Основні стилі і жанри академічного письма.	13	2	4	0	7
Тема 3. Організаційні аспекти академічної роботи.	13	2	4	0	7
Тема 4. Основні принципи роботи з науковими джерелами.	13	2	4	0	7
Тема 5. Основні етапи написання наукового тексту.	13	2	4	0	7
Тема 6. Основні правила написання наукової статті та тез.	13	2	4	0	7
Тема 7. Наукові проекти.	12	2	4	0	6
Тема 8. Розробка та написання проєктної пропозиції як виду академічного письма.	13	2	4	0	7
Тема 9. Структура та оформлення наукової роботи.	11	2	2	0	7
МКР	6		2		4
Всього годин	120	18	36	0	66

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
2. Етичний кодекс ученого України / URL: <http://www.inem.lviv.ua/wp-content/uploads/2013/03/ekuu.pdf>
3. Еко Умберто Як написати дипломну роботу (пер. Я.Глотов). https://chtyvo.org.ua/authors/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu/
4. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» // URL: <http://kpi.ua/files/honorcode.pdf>
5. Кодекс професійної етики соціолога (Затверджений П'ятим з'їздом Соціологічної асоціації України, 20 травня 2004 року, Київ) // Режим доступу : <http://www.sau.kiev.ua/codex.html>

4.2 Додаткова література:

1. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. - Київ : Алерта, 2019. - 490 с. https://opac.kpi.ua/F/6P3U7BEKGDM7DEEA513LNRY25PPQMNEASFPYGIH2DAE26UY6Y4-06664?func=full-set-set&set_number=000098&set_entry=000004&format=037

2. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001.228 с. <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>
3. Панина Н. Профессиональная этика и социология в Украине (к принятию кодекса профессиональной этики САУ) / Н. Панина // Социология : теория, методы, маркетинг. – 2004. – № 3. – С. 5 – 21.
4. Grant Writing For Dummies, 6th Edition. <https://www.dummies.com/book-extras/grant-writing-for-dummies-6th-edition-resource-center/>
5. Rustick, Holly. The Beginner's Guide to Grant Writing: Tips, Tools, & Templates to Write Winning Grants (Grant Writing & Funding). 2019.
6. Yang, Otto O. Guide to Effective Grant Writing/.How to Write a Successful NIH Grant Application. 2012. <https://www.springer.com/gp/book/9781461415800> (free preview)
7. Robertson, John D., Russell, S. W. (Stephen W.), Morrison, David C. The grant application writer's workbook : National Institutes of Health Version. Institutes of Health (U.S.), 2019.

В якості допоміжних матеріалів пропонується використання інформаційні ресурси кафедри соціології, що містять відеоматеріали з лекціями провідних вчених, їх монографії і статті, а також методичні матеріали і архів фахового наукового видання кафедри.

1. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського
2. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
3. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Социология: теория, методы, маркетинг.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
6. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/mizhnarodni-naukovi-proekti/dvostoronni-naukovi-konkursi/ogoloshennya-pro-konkurs> – Міністерство освіти та науки України, міжнародні наукові проекти
7. <http://www.ncr.kpi.ua> –Департамент міжнародного співробітництва, відділ координації міжнародної проектної діяльності КПІ імені І.Сікорського

Зарубіжні ресурси з фандрайзингу

1. <http://foundations.org> – каталог грантодавців (з 1995 року);
2. <http://www.efc.be/> – European Foundation Centre (EFC) –Міжнародна асоціація суспільних та корпоративних донорів;
3. <http://foundationcenter.org/> – міжнародний портал про філантропію;
4. <http://www.guidestar.org> – міжнародний портал для некомерційних організацій.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Лекція 1.</p> <p>Тема 1. Академічна доброчесність: поняття, виміри.</p> <p>Поняття моралі і довіри в науковому дискурсі. Основні ціннісні орієнтири науковців. Бюрократизація науки як виклик. Поняття «етосу науки» Р.Мертон. Основні принципи академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право</p>

	<p>і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Форми порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).</p> <p>СРС: Визначте проблеми і перспективи комерціалізації науки.</p> <p>Література: 2, 4, 8.</p>
2	<p>Лекція 2.</p> <p>Тема 2. Основні стилі і жанри академічного письма.</p> <p>Поняття стилю і жанру. Науковий стиль та його різновиди. Текст як форма реалізації академічного письма. Монографія, стаття, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, есе, тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія (невелика стаття науково-теоретичного чи науково-популярного характеру, що містить критичне осмислення наукової праці з метою інформування чи оцінювання), лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези, реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, реферат-огляд).</p> <p>СРС: надайте основні характеристики наукового стилю письма.</p> <p>Література: 1, 5, 11.</p>
3	<p>Лекція 3.</p> <p>Тема 3. Організаційні аспекти академічної роботи.</p> <p>Основи тайм-менеджменту в академічній роботі. Загальні механізми використання часу. Планування як основа ефективної академічної роботи. Самоорганізація і локус контролю. Методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань). Матриця Ейзенхауера (практика побудови та використання). Принципи організації робочого часу, робочого простору та інструментів. Використання лінійних конспектів та ментальних карт. Ментальні карти: поняття, структура.</p> <p>СРС: потенціал використання ментальних карт у академічних дослідженнях.</p> <p>Література: 2,6,8</p>
4	<p>Лекція 4.</p> <p>Тема 4. Основні принципи роботи з науковими джерелами.</p> <p>Якість наукових джерел, які використовуються студентами при написанні наукових робіт. Принципи цитування та парафразу. Визначення якості українських джерел: перелік фахових видань, затверджений ВАК, Інтернет сайти окремих журналів. Визначення якості іноземних джерел: рейтинг англomовних правових видань. Етапи роботи з літературою. Пошук; систематизація та зберігання інформації; конспектування; оформлення бібліографії. Бази повнотекстових матеріалів. База Ліга-Закон, наукова електронна бібліотека періодичних видань бібліотеки Вернадського, електронні каталоги інших бібліотек, Інтернет пошук за допомогою GOOGLE SCHOLAR. Системи збереження та конспектування інформації за допомогою програм Word, OneNote, EverNote.</p> <p>СРС: охарактеризуйте правила оформлення посилань та бібліографічних списків, затверджені ВАК України та їх використання в студентській науковій роботі.</p> <p>Література: 1,10,11</p>
5.	<p>Лекція 5.</p> <p>Тема 5. Основні етапи написання наукового тексту.</p> <p>Підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту. Композиція абзацу та композиція тексту роботи. Задум (на основі критичного опрацювання наявної літератури) – бачення проблеми (майбутній об'єкт дослідження) – пропозиція вирішення проблеми (гіпотеза) – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту. Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту: вступ – основний текст (виклад аргументації із належним використанням оригінальних текстів і джерел) – висновки.</p> <p>СРС: проаналізуйте основні механізми визначення ідеї та актуальності наукового тексту</p>

	Література: 3,4
6	<p>Лекція 6. Тема 6. Основні правила написання наукової статті та тез. Поняття і структура наукової статті. Принципи вибору заголовку наукової статті. Логічність, лаконічність, грамотність, аргументованість як необхідні характеристики наукової статті. Основні вимоги до структурних елементів статті: (постановка проблеми в загальному вигляді; аналіз останніх досліджень та публікацій; формулювання мети статті; виклад основного матеріалу; висновки; перелік використаних джерел). Поняття тез як коротко сформульованих основних положень статті. Специфіка змісту і стилю тез. Класифікація тез. Вимоги до написання тез. СРС: здійсніть компаративний аналіз структурної і змістовної частини статті та тез. Література: 2,4</p>
7	<p>Лекція 7. Тема 7. Наукові проекти Міжнародні фонди та їх орієнтація на Україну. Білатеральні програми науково-технологічного співробітництва. Проекти Європейської програми для освітян Еразмус+. Рамкові програми науково-технічного розвитку Європейського союзу. Програми академічної мобільності. СРС: охарактеризуйте основну документацію білатеральних проектів Література: 5 ,6, 7 (додаткова)</p>
8	<p>Лекція 8. Тема 8. Розробка та написання проектної пропозиції як виду академічного письма Типи проектів. Ідея проекту. Пошук партнерів. Складання та оформлення проектної пропозиції. Бюджет проекту. Очікувані результати виконання проекту. Процедура подання заявки на проект. Виконання проекту. Поширення інформації про проект. СРС: здійсніть пошук наявних конкурсів наукових проектів за тематикою власної наукової роботи; складіть список потенційних партнерів, коротку анотацію проектної пропозиції. Література: 5-8 (додаткова)</p>
9	<p>Лекція 9. Тема 9. Структура та оформлення наукової роботи. Визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження. Постановка наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження. Складові частини наукової роботи. Вступ (необхідні елементи вступу), основна частина, висновки. Розроблення структури наукової роботи за допомогою комп'ютерної програми MindMap. Відповідність структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи. Написання пропозицій до дослідницького проекту. Обґрунтування актуальності обраної теми. Проблема, на вирішення якої спрямовано дослідження, соціальна вагомість цієї проблеми. СРС: переваги використання комп'ютерних програм для розроблення структури наукової роботи Література: 1,2,6</p>

Семінарські (практичні) заняття

Семінарські заняття мають на меті розвиток у аспірантів вміння працювати з науковою літературою, формулювати тему наукового дослідження, займатися проектною діяльністю.

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

- сформулювати у аспірантів поняття академічної культури, академічної доброчесності;
- надати аспірантам знання про основні сучасні тенденції роботи над академічними текстами;
- навчити використовувати здобуті навички та знання на практиці;

Тема 1. Академічна доброчесність: поняття, виміри.

Семінар 1. Визначення академічної доброчесності. Основні принципи доброчесності в науковій діяльності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Обговорення реальних кейсів порушення доброчесності в науковому середовищі.

Семінар 2. Джерела інформації та правила їх використання. Посилання на першоджерела. Авторське право та суміжні права в академічній діяльності. Практичне завдання: аналіз наукових статей на предмет коректності оформлення посилань.

Тема 2. Основні стилі і жанри академічного письма.

Семінар 3. Визначення поняття стилю і жанру. Характеристика наукового стилю. Основні відмінності наукового стилю від інших функціональних стилів.

Семінар 4. Різновиди академічного письма: монографія, наукова стаття, тези, рецензія, науковий звіт. Вимоги до оформлення текстів у різних жанрах.

Тема 3. Організаційні аспекти академічної роботи.

Семінар 5. Основи тайм-менеджменту для науковців. Методи планування дослідницької діяльності. Інструменти управління часом.

Семінар 6. Практичне застосування тайм-менеджменту в академічному середовищі. Побудова графіка дослідження. Використання цифрових інструментів для підвищення ефективності.

Тема 4. Основні принципи роботи з науковими джерелами.

Семінар 7. Критерії якості наукових джерел. Первинні та вторинні джерела. Як розрізнити наукові та ненаукові матеріали.

Семінар 8. Оформлення бібліографічних списків за стандартами ВАК України. Етичні аспекти використання джерел у наукових роботах.

Тема 5. Основні етапи написання наукового тексту.

Семінар 9. Підготовчий етап: вибір теми, формування дослідницького питання, пошук джерел, складання плану роботи.

Семінар 10. Основний та завершальний етапи: написання тексту, редагування, оформлення посилань, перевірка на плагіат.

Тема 6. Основні правила написання наукової статті та тез.

Семінар 11. Вимоги до структури наукової статті. Аналіз прикладів якісних наукових статей.

Семінар 12. Написання тез доповіді. Відмінності між тезами та науковою статтею. Практичне завдання – написання власних тез.

Тема 7. Наукові проекти.

Семінар 13. Міжнародні наукові фонди та їх програми. Фінансування наукових досліджень. Особливості білатеральних програм.

Семінар 14. Успішні кейси міжнародного наукового співробітництва. Аналіз проектів, що отримали фінансування.

Тема 8. Розробка та написання проектної пропозиції як виду академічного письма.

Семінар 15. Типологія наукових проектів. Вимоги до проектних пропозицій.

Семінар 16. Практичне заняття – складання власної проектної пропозиції за заданими критеріями.

Тема 9. Структура та оформлення наукової роботи.

Семінар 17. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження. Постановка наукових питань. Оформлення структурних елементів наукової роботи. Написання висновків та рекомендацій.

Семінар 18. МКР.

6. Самостійна робота аспірантів

З метою поглиблення знань аспірантів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науковою літературою, пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з проблемних питань. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом дисципліни.

Крім того студенти заочної форми навчання мають самостійно розглянути завдання, призначені для самостійної роботи і на основі цієї інформації вільно відповідати на поставлені питання.

Політика та контроль

1. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти», студенти виконують індивідуальне семестрове завдання шляхом написання МКР у форматі академічного есе.

Відвідуваність і виконання завдань

Активна участь студента на практичних заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни. Немає конкретної кількості пропущених практичних занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем (виконання завдань) і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив практичні заняття, може отримати низький рейтинг. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені, а практичні завдання виконані студентом. Контроль рівня розуміння студентом пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час індивідуального спілкування з викладачем за графіком консультацій, або за можливості, під час навчального заняття («на парі»). Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Теми і завдання для практичних занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступні у системі «Кампус» та Moodle.

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Під час активної участі у семінарських заняттях заохочується не тільки опрацювання текстів, необхідних для опанування даної теми, а і демонстрування критичного мислення: участь у дискусіях, підняття та розкриття проблемних питань курсу, знаходження нестандартних інноваційних рішень.

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни «Академічне письмо: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» проводяться у формі лекцій та практичних семінарських занять.

На лекціях викладач формулює положення сучасних підходів до поняття, методів і технологій академічного дослідження, основних стилів і жанрів академічного письма. Лекції

відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 3 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Отримавши базові знання щодо основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень з урахуванням принципів академічної культури і доброчесності, студенти сформулюють здатності критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність на основі академічної культури.

Модульна контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням методів, технік академічного письма.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

2. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [МКР](#)

Семестровий контроль: [залік](#)

Оцінювання та контрольні заходи

1. Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- виконання модульної контрольної роботи;
- робота на семінарських заняттях

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульна контрольна робота оцінюється в 30 балів.

Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох питань з переліку, що наданий у Додатку А.

Кожне із запитань оцінюється у 10 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 27-30 балів;

- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 22-26 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 16-21 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

2.2. Робота на семінарських заняттях

Ваговий бал — 7, максимальна кількість балів на семінарських заняттях становить $10 \times 7 = 70$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 7 балів;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 4-6 балів;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 3 балів;
- «незадовільно» – завдання не виконане, – 0 балів.

2.3. Заохочувальні бали

Всього 7 балів за такі види робіт:

- за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, конкурсах студентських робіт, публікації);
- участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

$$R = 7 \cdot 10 + 30 = 100$$

3. Умовою позитивного проходження першого календарного контролю є отримання не менш, ніж 15 балів. Умовою позитивного проходження другого календарного контролю є отримання не менш, ніж 30 балів.

4. Аспіранти, які набрали протягом семестру 60 і більше балів мають можливість:

- отримати залікову оцінку (залік) відповідно до набраного рейтингу (рейтингові бали переводяться до оцінки згідно із таблицею та заносяться до відомості семестрового контролю);
- виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки (при цьому попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи).

5. Аспіранти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, але виконали умови допуску, виконують залікову контрольну роботу.

6. Відповіді на заліку оцінюються у сумі в 100 балів та нараховуються за відповіді на 2 теоретичні питання:

- повна відповідь/виконане завдання (не менше за 90% потрібної інформації) – 50-45 балів;
- достатньо повна відповідь/ виконане завдання (не менше за 75% потрібної інформації) – 44-38 балів;
- неповна відповідь/ виконане завдання (не менше за 60% потрібної інформації) – 37-30 балів;
- неповна відповідь / не виконане завдання (менше за 60% потрібної інформації) – 29-0 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

3. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції, студенту важливо застосовувати техніку конспектування основних понять, ознак, класифікацій, визначень, процедур, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обгрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Під час підготовки до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Під час відповіді не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й оптимізувати процедуру проходження семестрового контролю.

Неформальні дистанційні та онлайн курси

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відеоконференцій та освітньої платформи Сікорський для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

к.філос.н., доценткою кафедри соціології Коломієць Тетяною Володимирівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 9 від 26.06.2024)

Тематика модульних контрольних робіт:

1. Охарактеризуйте основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр.
2. Проаналізуйте політичні, соціально-економічні, юридичні аспекти науки як соціального інституту.
3. Визначте основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри).
4. Охарактеризуйте принципи верифікації та фальсифікації як критеріїв істинності.
5. Проаналізуйте раціональне пізнання та його форми: а) поняття як основна форма раціонального пізнання; б) судження та умовиводи; в) роль категорій у функціонуванні і розвитку раціонального пізнання, мислення, свідомості.
6. Охарактеризуйте основні принципи академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.
7. Проаналізуйте концепцію «суспільного надбання» та концепцію відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі.
8. Визначте соціальну значущість дослідницької діяльності для суспільства в цілому.
9. Охарактеризуйте теоретичні методи, специфічні для дослідження соціальних явищ.
10. Публічний виступ: контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання.
11. Визначте текст як форму реалізації академічного письма.
12. Охарактеризуйте методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань).
13. Опишіть ідею та актуальність наукового тексту, основні механізми їх визначення.
14. Охарактеризуйте основні етапи роботи над академічним текстом: задум – бачення проблеми – пропозиція вирішення проблеми – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту.
15. Проаналізуйте принцип відповідності структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи.
16. Проаналізуйте принципи постановки наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження.
17. Визначте поняття курсової роботи як виду самостійного навчально-академічного дослідження.
18. Охарактеризуйте наукову доповідь як вид публічного виступу (ораторського монологу).

Питання для підготовки до заліку

1. Академічна доброчесність: поняття, основні принципи та значення.
2. Мораль і довіра в науковому дискурсі.
3. Основні ціннісні орієнтири науковців.
4. Вплив бюрократизації науки на якість досліджень.
5. «Етос науки» за Р. Мертоном.
6. Основні форми порушення академічної доброчесності.
7. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
8. Проблеми та перспективи комерціалізації науки.
9. Поняття стилю і жанру в академічному письмі.
10. Основні різновиди наукового стилю.
11. Жанри академічного письма та їхні особливості.
12. Відмінності між монографією та дисертацією.
13. Особливості рецензії як жанру академічного письма.
14. Основні характеристики наукового стилю письма.
15. Методи тайм-менеджменту в академічній діяльності.
16. Значення матриці Ейзенхауера для планування роботи.
17. Використання ментальних карт у наукових дослідженнях.
18. Принципи ефективної самоорганізації в науковій діяльності.
19. Визначення якості наукових джерел для академічної роботи.
20. Різниця між цитуванням і парафразом.
21. Бази даних для пошуку наукових джерел.
22. Оформлення бібліографічних списків відповідно до вимог ВАК України.
23. Основні етапи написання наукового тексту.
24. Структура вступу та висновків наукової роботи.
25. Вимоги до написання наукової статті.
26. Основні структурні елементи наукової статті.
27. Специфіка написання тез наукової роботи.
28. Джерела фінансування наукових проєктів.
29. Процедура подання заявки на науковий грант.
30. Використання комп'ютерних програм для розробки структури наукової роботи.
31. Основні міжнародні фонди, що фінансують наукові проєкти.
32. Білатеральні програми науково-технологічного співробітництва.
33. Особливості програм академічної мобільності.
34. Структура проєктної пропозиції як виду академічного письма.
35. Основні вимоги до бюджету наукового проєкту.
36. Очікувані результати виконання наукового проєкту.
37. Процедура поширення інформації про науковий проєкт.
38. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження.
39. Постановка наукового питання та його зв'язок із соціальною проблемою.
40. Використання програм для розробки структури наукової роботи.